

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema **oprazništvo**, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena

Cena z a vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 25 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

V edinosti je moč.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu.

Italijanski življ, kateri se v Trstu skuplja in sestavlja iz prebivalcev raznih avstrijskih dežel in posebno domačih slovenskih renegatov, skuša vedno bolj v čisto slovensko okolico prodirati. Silijo se okoličanom italijanski razredi, v katerih se goje „pravi Janičarji“ v sramoto lastnega svojega naroda. Razen tega je po vsej okolici italijanščina „kot zapovedan učni predmet“ počenši od drugega razreda. Mnogo ur na teden morajo se otroci v tujščini obivati, med tem ko jim časa primanjkuje, da bi se v materinem svojem jeziku izučili. In vrhu tega nahajajo se kje v okolici učitelji, udani „z dušo i telom“ tržaškemu magistratu, in ti učitelji znajo včasih določeni čas v učenju ital. jezika še razširiti.

Žalostne razmere! — Pri silnih pritiskih na narodnost našo na Primorskem in tu v Trstu in okolici upade lahko tudi najskrajnejšemu rodoljubu sree v borbi za narodni naš obstoj.

Narod naš vidi svoj obstoj pod svitlo Habsburško dinastijo, — spominja se včasih 40.000 pod Italijo živčih bratov, na veke zgubljenih za Slovanstvo! In mi predstavljamo tu stražo ob Adriji, stražo na skrajnej meji, katera se pušča „popolnoma v nemar“, mesto da bi se podpirala. — Zanašajmo se na slabo! — Ščasom nam se gotovo pomore — pravijo nekateri rodoljubi, kateri se pa svojega žepa boje, ko je treba segniti vanj za narodno stvar. Res vlada nam pomore! in ako bodemo na njeno pomoč čakali, izginemo pred pod močjo „prikritega irredentizma“. — Tužne so razmere naše! Z rodno našim dela se tu v resnici kot s sužnjem. Oni „rodoljubi“, kateri toliko računajo na vladino podporo, naj bi pomislili, da še „enakopravnosti“ z drugimi avstrijskimi narodi pričakujemo, kaj bi mogli tedaj računati na vladino podporo proti tujemu nasilstvu! Poglejmo le v tužno Istro! Slovanska večina nema niti jedne svoje gimnazije, ali realke, med tem ko ima ital. manjšina uže vedel tu ob meji drugače računati!

Ako se hočemo tujim navalom ustavljati, ako hočemo na lastnej zemlji živeti,

pomagati si moramo sami. Ustanovimo si trdnjavo nepremagljivo — katera naj z največjo svojo močjo dušmaninove naskoke odbiva. — Trdnjave te iščimo si mi tržaški Slovenci v družbi sv. Cirila in Metoda, ali prav za prav, v njenej podružnici v Trstu. — In prav te dni vzela nam je neizprosna smrt njenega predsednika, neprecenljivega predsednika neprecenljive podružnice. — Na tleh leže Slovanstva stebri silni! Jeklenih, neustrašljivih rodoljubov, kakršnih je med nami tu v Trstu potreba, rodi nam se jih malo. Žalibog! In še one nam pobira neizprosna smrt v najlepši moški dobi. — Kar nam dá — spet nam hitro vzame čas. Pisatelj teh vrstic ne bi se gotovo mislil, pisat vam zadnjikrat članek za „Edinost“ da bode mogel tako v kratkem o njegovej smrti pisati! Spavaj sladko Zmagoslav. Ime svoje krstno zaslužil si v polni meri, v delovanju med trpinčnim tujnim rodom Tvojim! Kdo bo sedaj ubogo to ljudstvo navduševal s krepko, milo donečo, le Tebi prirojeno besedo?

V spominu je še pisatelju teh vrstic glavni zbor in volilni shod društva „Edinosti“ v restavraciji gledališča „Fenice“ pred zadnjo volitvijo v državni zbor. Nastopil je nepozabljeni naš Viktor, in videč tu na stotine zbranih volilcev, narodnih volilcev, kipelo mu je veselja sree. In začel je govoriti s krepko donečim glasom in besede njegove so sladko odmevale po dvorani. Kakor navadno, govoril je čisto razumljivo, z veseljem obrazom, skoraj smehljajočim, kajti videl je, in računal je, da bo zmaga naša. Razen prvega, neustrašljivega domoljuba, izgubili smo s pokojnim „Zmagoslavom“ tudi prvega govornika v Trstu!

A kaj bodem dalje govoril o tem! Kaj bodem več govoril o možu, za katerim bi morali vsi avstrijski južni Slovani plakati. O njem govorje dovolj polni predali „Edinosti“, o njem govorje predali južno-slovanskih listov! Vrnimo se spet k podružnici sv. Cirila in Metoda, katere najvrednejši predsednik je bil pokojni naš Viktor.

Otroško zabavišče pri sv. Jakobu v Trstu je neprecenljive vrednosti za narod naš. — Na stotine je slovenskih otrok pri sv. Jakobu, kateri zahajajoči v italijanske šole, izneverijo se svojemu rodu in pre-

klinjajo jezik svoje matere. Koliko enakih žalostnih prizorov znano je le pisatelju teh vrstic! Z otročjim zabaviščem reši se mnogo nedolžne dece naše. Ali o tem še nekaj. Znano je, da nemajo tržaški Slovenci nobene narodne ljudske šole. Nehote skoraj vsiljuje mi se prasanje: Kaj bode potem z onimi otroci, kateri so par let slov. zabavišče obiskovali? Stariši jih bodo morali dati v ljudsko ital. šolo! in potem takem bi jim obiskovanje slov. zabavišča ne koristilo, kajti v ljudskih ital. šolah bi se gotovo poitaljančili.

Jaz sem toraj tega menenja, da bi se pred ko mogoče odprl še 1. slov. razred, kakor je to v glavnej zadnje skupščini predlagal g. L. Zvab. Slavno društveno vodstvo v Ljubljani prizadeva si gotovo, da ustreže želji tržaških Slovencev in mi smo tu na meji, tu je treba v prvej vrsti žrtvovati društvene moči, tu pri nas ob Adriji in v Gorotanu. Prepotrebno otroško zabavišče bilo bi tudi v ulici „Belvedere“, kjer je mnogobrojno slovenskih otrok. Tržaški Slovenci morali bi se pa tudi z vso močjo oklenoti podružnice sv. Cirila in Metoda, ter na njo ozirati se kot na prvo našo narodno trdnjavo.

Velike vrednosti so naša narodna društva v Trstu, podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je pa neprecenljive vrednosti! Ako mlade dečke naše zgodaj rešimo iz tujih rok, vzgojijo jih na narodnej podlagi, postanejo ti dečki pozneje kot mladeniči in močje gotovo udje slovenskih društev v Trstu! Naj bi se toraj z vso močjo delovalo, da bi se s prihodnjim šolskim letom odprl še jeden otroški vrt v ulici Belvedere, in po mogočnosti i prvi slovenski razred. Z vstrajnostjo i složnimi močmi doseže se mnogo. Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari. — Čitalo se je nedavno v „Edinosti“, da nameravajo i rodoljubi pri sv. Ivanu ustanoviti si otroško zabavišče — podružnico sv. Cirila in Metoda. Zares izvrstna misel, ko ne bi le želja ostala! Ne le pri sv. Ivanu, temuč tudi v Šklednju in v Rojanu bilo bi enako zabavišče prepotrebno. Premišljevanja vredno je za naše okoličane tudi to, ko bi si napravili lastni otroški vrt, da ne bi bilo treba potem materam otrok doma čuvati, ampak oddale bi jih brez skrbi dotičnej učiteljici. V otroško zabavišče sprejemlja se otroke v starosti 3—6tih let.

— Ako natančno po raznih novinah čitamo, vidimo, da se ponesreči mnogo otrok prav enake starosti. Mati perica, katere mož je n. pr. zidar v mestu, ima 4letnega otroka, dečka, ali deklico, katerega mora samega doma pustiti, ko gre navadno v vaški potok prati! Mnogokrat slišalo se je uže o nesrečah in poleg silne žalosti, katera je zadela družino, bila je še dotična mati kaznovana! — Ko bi pa stariši svojega otroka v otroškem zabavišču imeli, bili bi gotovo brez skrbi, kajti odgovornost prevzela bi dotična domača učiteljica.

V Rojanu obstoji uže mnogo let nek „Asilo“, gotovo le za slovenske otročiče, služijo jim le v podlago, učiti se sovražiti jezik matere svoje! In kakor je g. Svetoivanski dopisnik omenil, nahaja se tudi pri sv. Ivanu enak „Asilo“. Zdržite se toraj okoličani, v prvej vrsti Svetoivanci, Rojančani i Škedenci, in ustanovite si podružnico sv. Cirila i Metoda. Ako obstoje v rojstnih vaših vaših tuja zabavišča, edina le za vaše otroke, čemu ne bi vzdrževali narodnih zabavišč! — Menenje pisatelja teh vrstic je celo, naj bi Rojančani, Svetoivanci i Škedenci mnogobrojno pristopali kot udje k tržaški podružnici in naj bi zadnja odprla v imenovanih vaših otroške vrtove.

Nedavno izjavil se je neki goriški g. dopisnik v „Edinosti“ za skupno „Slovansko šolsko društvo“. Pisatelj teh vrstic bil bi gotovo enakega menenja, in baš v onem času, ko se je ustanovljala družba sv. Cirila i Metoda za Slovence, pisal je uvodni članek v „Edinosti“, v katerem je svetoval, naj bi se ustanovilo vsaj „Južno-slovansko šolsko društvo“, katero bi moglo gotovo bolj uspešno delovati, kajti Slovenci ne moremo sami za se mnogo storiti i družiti morali bi se v prvej vrsti z bratskim narodom hrvatskim.

Tržaška podružnica pokaže gotov svoj uspeh, in da izvršuje častno svojo nalogo, pokazala je uže dosedaj. Ud imenovane podružnice moral bi postati vsak rodoljub, vsak tržaški Slovenec. A tudi drugi tržaški Slovani morali bi se je oklenoti, in v Trstu bivajoči Hrvatje uže povsem složni z Slovenci v narodnem delovanju. Mnogo je tudi v Trstu srbskih bogatinov, celo milijonarjev, a ti igrajo nekako „čudno slovansko politiko“, menda po vzgledu padle Garašaninove vlade v kraljestvu!

jim je bil ob enem sorodnik. Sokolović je kot velik ljubitelj znanosti in umetnosti, posebno podpiral glasbo in graditeljstvo. Mnogo krasnih palač je dal sezidati po mnogih mestih evropskih in azijskih. V Burgasu je zgradil šolo in hram za siromake, po drugih mestih mnogo džamij, velik most od kamena preko reke Drine itd.

5. Stjepan Konzul Istrijanin (r. 1521 + okolo 1580), čitatelj „Slovanovim“ poznan, živel je za časa reformacije, bil je velik ljubitelj nove vere in goreč širitelj ter sodelavec Trubarjev in Dalmatinov.

6. Dinko Zavorović (r. okolo 1540 + okolo 1610), dalmatinski Hrvat in učenjak šibeniški, pisatelj narodne zgodovine dalmatinske in drugih zgodovinskih del, pridobil si je kot hraber vojak in branitelj proti Turkom hrvatsko plemstvo z novim grbom, katero mu je kralj Rudolf II. podelil.

7. Juraj Habdelić, osnovelec zagrebske akademije, učitelj akademije zagrebske, vseučilišča v slovaškem Tarnovu, pisal je v kajkavskem narečju tako čisto in izvrstno kakor nijeden kajkavskih pisateljev ni preje ni poletje mnogo knjig.

8. Porodica Draškovića. O tej plemenitej rodbini, ki proslavlja svojim delom in imenom zgodovino svoje mile domovine Hrvatske, iz katere so vzrasli učenjaki, pisatelji, vladike, generali, bani in dobrotniki naroda, ne morem drugje reči kakor: Bog. jih sačuvaj in obrani zatiranemu narodu hrvatskemu.

PODLISTEK.

Matica Hrvatska.

„Spoznavajmo se, združujmo se!“

Vsak Sloven, držeč se tega veleznamenitega reka, ne sme nikoli tudi najmanjše priložnosti, kjerkoli se mu nudi, opustiti, da spozna svojega sorodnega brata Čeha, Srbo-Hrvata, Bolgara, Poljaka ali Rusa. Vprav z mejsebojnim spoznavanjem učimo se spoštovati jeden drugega, ljubiti jeden drugega, čutiti — se srecem čutiti jeden za drugega in vsled tega se vedno bolj in bolj zblizujemo in združujemo. Kako se pa spoznavamo jeden z drugim? — Dragi čitatelji, ljubezniva čitateljica, to se lahko zgodi v dva načina in sicer s potovanjem po slovanskih deželah in s čitanjem slovanskih knjig. Potovanje po slovanskih deželah ne poučuje nas le spoznavati dežele v zemljepisnem obziru, občudovati lepote in divote njih mest in znamenitih krajev in romantičnih okolice, ampak človek si osvojuje s potovanjem tudi šege in navade, mišljenje in značaj naroda. S čitanjem literarnih del slavni slovanskih mož spoznavamo jezik, šege in navade, značaj in politično mišljenje narodovo, spoznavamo vse razen zemljepisnih naravnih lepote in divote, katere človeka več na deželo kakor na tam živeči narod vežejo. Komur torej ni dano ter ni mogoče izvrševati prvega, naj vsaj spolnuje drugo in s

tem je tudi dovolj pripomogel k slovanskej vzajemnosti. Vsak izobražen Sloven se vprav z lehkoto nauči srbohrvatskega, českega, ruskega, ali poljskega jezika; z malim trudom in vztrajno voljo in tako lahko zajemaš v originalu divoto narodovo. Kje dobiti knjige, lahko bi me kateri izmed čestitih bralcev poprašal. Dragi mi, to je lahko! Evo!

Pred menoj na mizi leži sedem lepih, krasnih, polnih lepotuhteče hrane in okrepe. Te knjige, s katerimi nas je neutrudljiva in za razširjenje lepe knjige stroškov ne boječa se jako povzetna Hrvatska Matica zopet letos oveselila, vprav sedaj so do bro došle v tem pustem, čemernem in tužnem času, da vsaj za trenotek pozabimo jade in tuge, ki nas Slovence, vzlasti Primorce posebno zadnje mesece takó žalijo in stiskajo. Oglejmo si nekoliko, dragi bralce, ljubezniva čitateljica, da se prepričam in da porečem, ta ne hvali zaman v istini odlične Matice Hrvatske.

Prva knjiga je: Glasoviti Hrvati prošlih vjekova. Niz životopisa, napisao Ivan Kukuljević Sakcinski. Sa sedam slika. 8° 268 strani — knjigarska cena 2 for.

V tej knjigi opisuje predsednik Matice Hrvatske Ivan Kukuljević Sakcinski, znamenit historik, junaška in požrtvovalna dela slavni pradedov, v vzgled in probudo na vstrajno delo vernim sinom Majke Slave in v opomin iznevernim potomcem. Deset znamenitih mož slika pisatelj jako spretnim perom, takó da čitajoči bralce ne

opazi v knjigi životopisa, ampak čita se kakor zanimivo-kratkočasna povest — in vendar je jako poučljivo. Takih spisov nam manjka.

Opisuje pa te le znamenite može:

1. Ivan Česmički, nazvan Janus Panonicus (r. 1434 + 1472) vže v svojem 26 letu, pečujski (Pečuh) vladika, znamenit pesnik in pisatelj v svojej dobi, živel je na dvoru slovenskemu narodu dobro poznanege ogerskega kralja Matjaža. Znamenito je to, da je on mej Sloveni prvi in najstariji latinski pesnik.

2. Stjepan Brodarić (r. okolo 1480 + 1539?), dvorni kancelar ogerskega kralja Ljudevita II. velik državnik, historik in pisatelj, pripadal je po smrti Ljudevita II. Zapoljevi stranki, a ne Ferdinandovej. Od njega imamo lepo popisano bitko pri Mohači, v katerej se je sam tudi bojeval, nadalje historičnih črtic iz dobe Ljudevita II.

3. Antun Vrančić (r. 1504 + 1573), nadbiskup ostrogonski, primas ogerski in dvorni kancelar, bil je zvest svojem kralju Ferdinandu in njegovemu nastopniku Maksimiljanu II. Kot velik učenjak stekel si je lepo ime v zgodovini. Njegove diplomatske poslanice, zemljepisni odlomki in poslaniška izvestja imajo veliko historijsko vrednost ne le za tedanji čas, marveč i za današnje učenjake; manje vrednosti so njegova pesniška dela.

4. Mehmed Sokolović, največji veliki vezir turški, služil je trem turškim sultanom Sulejmanu I, Selimu II. in Muratu III, ko-

Mnogo je tudi v Trstu dalmatinskih Hrvatov, kateri so izgubljeni za narodno stvar. Naštelo bi se jih uže mnogo stotin v Trstu, in vsi ti vpisujejo v popisovalne pole za občevalni jezik italijanski (Lingua usuale Italiana). Prišli so ti ljudje v Trst še v onih časih, ko se je v Dalmaciji italijansko uradovalo, ko je vladala italijanska večina v dalmatinskem deželnem zboru in ko se je sploh tudi v šolah učilo v zveličavnej italijanščini. Ni čuda toraj, da so ti ljudje za Slovanstvo izgubljeni! — A gojiti moramo nado, da se i to predru-gači, i da se vsi tržaški Slovani — raznih narečij — skupno združijo v narodnem obziru.

X.

Ples.

Spominjam se dobre stare mamice, ki je svojo hčerko svarila, naj ne hodi na ples. kajti na plesu je hudiček doma. — Kak hudiček, mamica, opišite mi ga vendar! — prala je lepa hčerka nagajivo. — Hudiček je, z rudečo kapico na glavi, dolgim repom in dvema rožičkoma, s katerima mlada dekleta rad zbada ter jim prizadeva globoke rane! — Saj ga nisem še videla, čeprav sem uže večkrat plesala, niti me ni še zbedel z rožičkom! — Ako te še ni, pa te bode. Zapomni si, Marica, mlada si in lehkomišljna, — oni hudiček te lahko zbode, ne prevzemaj se; skakala bodeš okolo brezdn, dokler vanj ne padeš liki ponočni metuljček, ki rfoli in pleše okolo luči, dokler si ne osmоди perutnic ter se opeče. Enaka temu metuljčku postaneš lahko tudi ti! —

In res, uboga starka se ni varala: leto pozneje je njena hčerka jokala ker priplešala je dar — v ovajih. Plesni oče je izginol! —

Hočemo li popisovati dobre in slabe učinke, ki jih dela ples na človeško društvo? Predalec bi zašli, ako bi jih hoteli popolnoma očrtati in vse navesti. Naše pero je za to nezmožno. Pred vsem pa moramo opomniti, da ples ni človeštvu nikakor koristen, ampak vedno le škodljiv: dobre učinke plesa tedaj iz naše razprave lahko koj izključimo. —

Pri vsem tem je pa ples starodavna jako vkoreninčena navada, kajti običajen je bil pri vseh starodavnih narodih. Pogani so plesali pred svojimi bogovi ter jim s tem posebno čast izkazovali, da, — imeli so celo posebno boževstvo — pokroviteljico plesa, boginjo Terpsihoro. Tudi pri družih narodih je bil ples jako razširjena navada — stare kronike celo trde, da so srednjeveški katoličani romali na božja pota ter se tamkaj vrteli okolo cerkve in podobe božje v živahnem plesu češčeč na tak način Boga! —

Slabo bi tedaj zadeli, ako bi tirjali, da se ples sedaj, v sedanjem razsvetljenem času odpravi iz človeške družbe — saj je ples ena najimenitnejših in najnavadnejših zabav mladje krvi! —

Tega ne moremo zanikati. Ples je sicer zabava koje si mladina jako želi ter brez nje nobene veselice veliko ne ceni. Ali ples bodi takšen, da jej ne škoduje, ampak da jej je v razvedrilo in v izraz notranjega veselja! Navada je n. pr. ne-

koliko zemljo poteptati, ko se spravi pod kožo streho ukusno napravljeno kosilo — tedaj je ples nekako koristen, ker človek se strese ter povzite jedi lažje prebavi. Plesati pa s praznim želodcem ter „teptati za repo“ (kakor pri nas pravijo) ne da bi repe bilo niti za povzitek, — zdi se mi, ako drugega ne, prava norost, slabost.

Pripovedko o hudičku je omenjena starka najbrže slišala iz ust kakega duhovnika, ki je, prepričan, nemoralnosti in škodljivosti plesa, ljudstvo svaril, naj ne hodi na plesove.

In res, tudi mi, ki nismo duhovniki ter ne namerujemo našemu občinstvu morale oznanjevati, preverjeni smo, da ples gotovo ni npravnostna zabava. Skrupolozen in natančen ženin gotovo ne dopusti, da njegova nevesta z drugimi po plesih leti dobro vedoč, da ples je lahko njene nedolžnosti nevaren ter bi njemu odvzel dušni mir. Čeprav je sam pristanik plesa ter se z drugimi besedami tudi on rad suče za instrumentnimi glasovi, vendar je takšen, ker drugačen biti ne more. Pamet sama mu veli, naj svoje pristrčne nepuščja po plesiščih, da se v plesu z drugimi nasladi. On namreč dobro ve, da ono pritisikanje ženske k sebi, oni tajni, ukradeni poljubi, ki jih plesalec v plesnem šundru pritiska na čelo svoje plesalke, ono poluglasno šepetanje na uho zadnje — vse to se njemu ne zdi nedolžno, dopuščeno.

In, kako drugo slast pač more plesalec v plesu najti kot to, da je v dotiki se žensko, koje ljubi ali po kojej čuti v sebi živalsko poželjenje? Mislečemu, dobro-srčenemu in natančnemu človeku se bode iz tega razloga ples studil: — iz hudega plesalca, postane on v poznejših letih, ako to premisli, nasprotnik plesov. —

Rekli smo, da ne bomo moralizovali, ker to ni naša naloga ter dobro vemo, da morala je pravo peto kolo denašnjemu svetu. S takim prepričanjem ne pridemo daleč in vse naše besede niti jednega pajka iz olja ne spravijo. Posledico plesasmo videli pri omenjenem dekletu, ki je preveč plesalo ter priplešalo . . . kar si ni želelo: solze in jok! Hudiček jej je namreč svojim rožičkom prizadel globoko rano.

Rani jih pa, nepredvidna dekleta, ki so plesom preveč udane, hudiček lahko duševno in telesno. Koliko nedolžnosti se je uže spremenolo v dim na plesiščih! Neskušeno in nevedno deklet je čestokrat verovalo sladkajočim se besedam svojega plesalca; na istem plesišču si je morda tudi izbralo njeno sree ljubimca, ki je postal poznejši njen mož: — kolikokrat pa preklinja ono slučajnost, oni trenotek, ko se je z njim spoznala! —

To vidiš lahko uprav na kmetih, kder se znanja sklepajo najprej na plesih in potem še-le na domu. In kakšno ti postane dekletce, ki hodi vedno na plesišča ter tu prehaja iz enih plesavčevih rok v druge! — jezično ti je in prevzetno; nežnosti ti več ne pozna; plesalci so jej v glavico vcepili marisikako očitno misel, o kojej ni popred imela niti pojma; „razsveti“ se jej um — kakor pravijo „učeni ljudje“ denašnjega „razsvetljenega“ veka — da napreduje z ostalim človeštvom.

Oh, ako ne bi bili pri žensitv najlepší čednosti nedolžnosti in sramežljivosti, bil bi ples pač potreben, da se ono nauči „prostejših navad!“ Ali ti dve čednosti sti roža na cvetki — dekletu ter se vsakemu duševno nepohabljenemu možu dopadajo. Ples jima navadno škodi liki nemili veter nežnej cvetici. Iz tega stališča ni tedaj opravičljiv!

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naš cesar se je danes opoldne sešel z nemškim cesarjem v Gostinjskih toplicah.

Naučni minister je sklenol več slabo obiskovanih srednjih šol odpraviti, mej temi je tudi nižja gimnazija v Kranji. Nekatere srednje šole pa se imajo razširiti, nemška in česka gimnazija v Pragi se povišati v višji gimnaziji in na državnej gimnaziji v Pšemslu se ustanove rusinske paralelke. Učilišča, katera je minister Gautsch k smrti obsodil, večinoma so slovanska, več slabše obiskovanih nemških srednjih šol pa ni zadela smrtna obsoda. A ministrov ukaz še ni izvršen in upamo, da se tudi ne izvrši. Slovanski državni poslanci bodo uže vedeli, kaj jim je storiti; videli bomo, ali pojde po Gautschevej samovolji, ali poljvi državnih poslancev i načelu enako-

pravnosti. Kam se nagne vaga, to je jasno. Boljše, da se odpravi eden, nego da milijoni škodo trpé.

Posnoga iznevernika Zalewskega je amerikanska vlada izročila Avstriji: 2. t. m. je bil v Novem Jorku vkrcan na severno nemškega Lloydja parnik „Elbe“, ki je 3. iz odotne luke odplul in 12. t. m. utegne dospeti v Bremen.

Hrvatski deželni zbor se odpre 1. septembra, a zboroval bo le malo dni.

Vnanje dežele.

Iz Belgrada se poroča, da se sestavi komisija iz šestnajst udov, ki ima izdelati načrt za ustavo. V tej komisiji bodo zastopane vse stranke, ministri, generali, državni svetniki, poslanci, profesorji in sodniki.

Bolgarsko prašanje se zadnje dni ni za las dalje ni pomaknol. Še danes ni gotovo, ali koburški princ pojdo v Bolgarijo ali ne. Vest, da je uže tja odpotoval, ni se potrdila. Neko poročilo iz Sredca v „Polit. Corresp.“ pravi, da je načelnik sobranja, Tončev, poročevalcu v „Ag. Havas“ zagotovil, da koburški princ vsaj v desetih dneh pride v Bolgarijo, da najprej v Tirnovem priseže ustavi, potem pa se napoti v Plovdiv, kder ostane dva meseca in še le potem pride v Sredec. — Iz Carigrada se 3. t. m. poroča, da bolgarski opravnik Vulkovič na turško vlado pritiska, da kaj sklene o bolgarskem prašanji ter naglašja to, da so v Bolgariji duhovi razvneti in da bi turška vlada kriva bila, ako Bolgari samostojno storé kake sklepe. Ali turška vlada nema poguma, storiti kak sklep ter se brezvspešno prizadeva, porazumeti se z Rusijo. — Drugo poročilo od istega dne pa trdi, da turška vlada hoče prašanje o rešitvi bolgarske krize predložiti konferenci vevlasti. V diplomatičnih krogih pa menijo, da je ta predlog mrtvo rojeno dete, ker bo Rusija konferenci protivna. Istega dne se poroča iz Sredca, da koburški princ sprejme bolgarski prestol, da pa si je pridržal določbo dobe svojega prihoda na Bolgarsko.

Iz Londona se piše v „Polit. Corresp.“, da angleška vlada nikakor ne svetuje koburškemu princu, da bi šel v Bolgarijo brez dovoljenja vevlasti, ker je ona tega prepričanja, da je za Bolgare najboljšje, ako se drže berolinske pogodbe. Ako bi se princ res napotil na Bolgarsko, skoraj gotovo bi se ta stvar začela razpravljati mej vevlasti in angleška vlada bi se prizadevala, da se doseže porazum. Ali to ne bi tako lahko bilo, ker poročila iz Petersburga so taka, da nobenega upanja ni, da bi kdaj priznala Rusija koburškega princea za bolgarskega kneza. — Z Dunaja se 4. t. m. poroča, da je tam bivajoči Načevič zastopniku „Agence Havas“ izjavil, da on vedno še veruje, da koburški princ pride v Bolgarijo, ali pred desetimi do dvajset dni tega ni pričakovati. Ako bi princ ne mogel priti v Bolgarijo, potem bi sobranje vlado potrdilo in vojska bi sklepe sobranja natanko izvršila. Vlada je dosti močna, da more red ohraniti.

Katkova slavijo in se gorko spominajo vsi ruski časniki. Posebno naglašja, da je on kakor publicist prve vrste pridobil časnikaštvu politično veljavo in pomembo ter je v kritičnih časih kazal javnemu menjenju in vladi pravo pot. V Moskvi je Katkova smrt zbudila splošno žalost. „Moskovski Listok“ imenuje ga junaka ruske publicistike, ki je bil moč za tiste, ki so bili na njegovej strani, največjega domoljuba in edinega tudi v zunanjih deželah priznanega zastopnika ruskega časnikaštva. — Tudi francoski časniki se Katkova gorko spominajo. Časnikarski sindikati in pariški studentje so Katkovej obitelji brzojavno izrekli svoje sožaljenje, liga patrijotov pa je poslala gosp. Deroulede v Petersburg k pogrebu. Tudi Boulanger in več bivših ministrov so brzojavili svoje sožaljenje. Kaka in kako pomenljiva promemba v tako malo letih! Kdo bi o tem bil sanjal, ko so stali Francozi pred Sebastopolom!

V Macedoniji je v zadnjih časih zopet veliko gibanje. Ali so res sami roparji kakor turška vlada trdi, a i je morebiti še kaj drugega vmes, o tem se nečemo pričeti; jasno pa je, da turška vlada, če tudi ima mnogo vojske v Macedoniji, ne more reda vzdrževati. Sicer je poslala ukaz oblastim v Monastir, Janino in Solun, naj na vso moč zatirajo roparstvo in tudi ima namen, naprositi grško, srbsko in bolgarsko vlado, da jej pomagajo na mejah, a vse to menda malo koristi. Ko se Macedonija od Turčije odtrga, potem se uže napravi red, poprej pa ga ne bode, ker pod turško vlado je red nemogoč.

Iz Sudana so prišla poročila, da je nastopnik Mahdijev, emir Abdallah v velikej stiski, ker so se njegovi pristaši razcepili v stranke. Vest je tudi počila, da so njegovi nasprotniki vzeli Kordofan in obsuli Omdurman.

DOPISI.

Iz Tomaja, 1. avgusta 1887. — Strašna suša nas pritiska; uboga živina pije smradljivo gnojnico in ljudje morajo pol ure daleč po vode hoditi; ljudje hodijo potrti okoli; turšica veni, trava je suha, da jo živina še ovoha ne. Res žalostno za ubozega kmeta, ki ima ves up in nado v dobrej letini. Tudi grozdje se mrvi in ajde in repe ne bo. Še hujše pak je po dolenjem Krasu in v tržaški okolici. Res žalostno za ubozega kmeta. — Bog pomogi!

* * *

Pri nas mlatijo; žita je obilo, in mlatiči urno udrihajo po zlatem zrnu. — Res ni ga nad domačega mlatiča, on pije in poje, da ga je lepo poslušati. Smešnice mu zmiraj na ustnih sedé, in mesto počivati zapleše. Prav. Pa tudi če pride nevarnost, pokaže naš mlatič, kaj je slovenski oratar.

* * *

V četrtek ob deseti uri nam milo zvonjenje živce in srce pretrese. Ogenj, ogenj! glasi se po vasi. Kje? V Šepuljah pri Turku. Hajd — rešimo kar je mogoče.

Nesrečne cigarete so naredile velikansko škodo. — V sredo so pustili delavci g. Turka na hlevu goreč ostanek umazanega tobaka. Telo je vso noč, ne da bi bil kdo zapazili, še le v četrtek ob 10. uri zapazili so, da senogori. Od vseh strani so vreli ljudje; ta je nosil vodo, drugi to, tretji trame sekal itd. Nikdo ni bil brez opravka. — Zraven pa je burja pihala ter zanesla ogenj še na dve drugi hiši, št. 5, in št. 17. Vse tri hiše bile so h krati v strašnem plamenu.

Dasi tudi nemamo gasilcev, vendar so ljudje čuda delali. Posebno so se odlikovali 4 mlatiči iz Tomaja. Ciril in Metod stala sta se bosa na pol gorečem tramu ter zmiraj dalje razprostrajajočemu se ognju protivila, — v nevarnosti življenje zgubiti; 26 letni mladenič je pal z strehe v svojej prevleki požrtvovalnosti ter si noge pobil, da je trikrat v omedlevice pal, predno je domu prišel. — Hvala jim!

Hvala tudi ženskim, ki so neprenehoma vodo nosile ter se v smrtno nevarnost podajale. Res, da ni je nad slovensko dekle. Vsi gasilci so se v resnici pokazali, da so slovenski junaci in da ljubijo svojega bližnjega kakor samega sebe. Hvala gospodu Štoku iz Dutovljana, možu, ki je bil za svoje zasluge že odlikovan od presvitlega carja s zlatim križcem, ter z svojim svetom in dejanjem povsod navzočen bil. Tudi žandarjem gre hvala, ker so bili nemudoma na mestu in so lepo skrbeli za red.

Samo jednemu gospodarju je zgorelo blizu 600 centov sena; škoda znaša 6000 gld. žalibog, ni bil zavarovan, dasi prav so ga malo pred ognjem k temu silili. Št. 17 tudi ni bila zavarovana, le št. 5 pri „Slaviji“. Čudno pa je in le Bogu pripisovati, da ni vsa vas pri tej strašnej burji pogorela.

Bog nas varuj ognja!

Šempas dne 28. julija 1887. — (Predržnost neskerbne mladine, in oholost zavetnikov javnih plesov). — Dne 13. februarja t. l. je namerjavala mladina bližnje vasi Vitovlje praznovati * spomin nepozabljivega očeta vseh burk in norosti, slavnega Kurenta, z javnim plesom; da bi se jim pa moglo tako obnesti, kakor že enkrat popred, niso se oglasili na pristojnem mestu za potrebno dovoljenje, ter v ta namen samo ustmeno večkrat moledovali pri svojem podžupanu, kateri pa kot podžupan nema samostalne besede pri enačih zadevah in kder le kolikaj šš. občinske postave umeje, ni mu treba obširnega razlaganja, da godčevsko dovoljenje izdaje le županstvo in ne podžupan, kateri je le ud županstva.

Na to, da so večkrat k podžupanu fantje Vitovljske vasi prišli moledovat, kakor že ročeno, rekel jim je — kakor pravi poznavalec svoje častne službe — če slavno županstvo dovoli, da bodo fantje vasi Osek imeli tako veselico, gotovo ne bode tudi njim odrečeno, ako bodo kakor postava zahteva — prosili, fantje pa ne glede na to, da v Oseku ni bilo nobene plesa o pustu, in ne glede na to, da podžupan ne more jim kaj tacega dovoliti,

(Dalje prih.)

in da tako dovoljenje ne more biti le ustmeno, napravili so z vsjo sijajnostjo na zgorej rečeni dan javen ples, poln radosti in poskočnega poželenja, iznenadeni s tem, ko je slavno tukajšno županstvo po naproseni žandarmeriji iz Gorice vse veselje prestriglo in godec iz vasi odpravilo. Kaj poreče na to dragi čitatelj, ko ga mučim s tem že tako zastarelim poročilom o javnih plesih mej tem, ko ga bolj novejši dogodki zanimajo? Jaz pa rečem, da ni tako, če kdo opisuje katerega smrt in pogreb, kar se samo ob sebi umeje, more tudi povedati, kje da je bil rojen in vsled tega pravila moram tudi jaz povedati, da s zgorej omenjenim javnim plesom ni bilo še vse pri kraju.

Mladenci vaši Vitovlje, nahujskani po preučeni „zavetnikih“ plesa, vložili so po svojem prvomestniku pri c. k. okrajnej sodnji v Gorici tožbo, s katero so tirjali od podžupana svoje vasi povračilo jim prevzročene škode, ko je bil ples ustavljen, v znesku 74 f. 50 soldov in tožbene stroške. Včeraj pa se je na ugovor toženega podžupana vršila ustna obravnava, pri kateri je bil, kakor že mora biti čestitemu bralcu samo ob sebi razumljivo, tožnik z svojo zahtevo zavrnjen, češ, da ni njegova zahteva postavno opravičena in da za take škode ne more se nobenega povračila, posebno pa od podžupana — tirjati. Torej gosp. župani, ako vam je res na srečo blagost svojih občanarjev, ne dovoljajte nobenih plesov, ako pa se priredi v kakej vasi vašemu področju podvrženej kak ples, postavite se z vso energijo nasproti, ker s tem pokažete, kaj da ste in kaj da lahko storite, ako le hočete, ker javni plesi so le v korist dotičnemu krčmarju, drugim občanarjem pa v časno in večno zgubo.

Košana dne 29. julija. — Včeraj je bil tukaj sklep šolskega leta; ob 1/8 uri je bila šolska sv. maša, ko je bral čest. g. katehet Krek, na kori so izvrstno pele šolske deklice z obema g. učiteljima. Po sv. maši je bil Tedeum; potem so šli otroci v šolske prostore, kjer se je pričelo solško izpraševanje, najpoprej II. razreda, pod višjim učiteljem Bozja.

Navzoči so bili prečestiti g. M. Torkar, župnik, prečest. g. katehet Krek, g. šolski predsednik Špillar, in še nekaj družih poslušalcev.

Skušali so se otroci najprej v branji, brali so sicer dobro — samo premalo glasno. Kaj lepo so znali povest od Jakca (Postrežljivi deček) na pamet in tudi kaj se iz tega učimo; za tem se je vršilo deklamovanje; poskušalo se je tudi v računstvu; nekoliko iz živalstva in rastlinstva, o jedeh in pijačah itd. potem so peli več pesem in k sklepu cesarsko. Potem je pa čest. g. župnik delil šolska darila boljšim učencem in učenkam.

Ko se II. razred umakne, prišel je vrli g. učitelj Punčuh se svojo četo iz I. razreda; zelo lepo in primerno je te nagovoril čest. g. katehet Krek, ter jih izpraševal iz veronauka; na vsa prašanja so otroci dobro odgovarjali.

Zatem nam je v veliko zadovoljnost pokazal g. učitelj svojo setev, pač nikdo ni od teh drobljancev toliko pričakoval. Otroci v tem razredu so živi ko lastavke, na prašanja točno in glasno odgovarjajo. Dobro so podučeni v zgodovini cesarske rodbine, o zgodovini kranjske dežele, tudi v računstvu so se skazali.

Deklamovale so tri deklice in en deček, vsak je svojo nalogo dobro izvršil; ena deklica se je zahvalila v imenu vseh součenk, en deček pa v imenu vseh dečkov.

Preskušnja se je zaključila s cesarsko pesmijo, kojo so vsi otroci prav navdušeno peli, navzoči pa stojé poslušali!

V resnici je bil ta dan za našo decodan veselja, kajti mnogo otrok je bilo obdarovanih z lepimi knjižicami in podobiciami, ker so se otroci res vrlo dobro učili.

Posebna zahvala gre čest. g. župniku, da nas je blagovolil počestiti z svojim prihodom v tako silnej vročini.

Pred odhodom je čest. g. župnik še otroke podučil, kako naj se vedejo doma in v cerkvi ter jih povabil na 18. avgusta k sv. masi, da bodo zopet peli cesarsko pesem. Otroci so veselo prikimali. Ko smo zmolili še Gospodovo molitev, razšli smo se prav zadovoljni s tem, kar smo videli in slišali.

A. V.

Domače vesti.

Premeščenja in imenovanja. Okrajni sodnik Anton Gironcoli pl. Steinbrunn premeščen je iz Cirknega v Kanal, okrajni

sodnik g. Karol Dejak iz Podgrada v Sežano. Okrajni sodniki so imenovani sodnijski pristavi: Sebastijan Ghira za Labin, dr. Ludovik Springsholz za Pulj, Hilarij Baxa za Vodnjani, Alfred Czermak pl. Eichenfeld za Buzet, Eduard pl. Kuhačević za Podgrad, Josip Milovčič za Cirkno.

Odlikovanje. Cesar je podelil evangelijskemu župniku v Gorici, Ernestu Schroll, zlati križec za zasluge s krono.

Štiridesetletnico svojega pastirovanja bodo prihodnji ponedeljek v Postojini praznovali naslednji gg. duhovniki: Martin Barlič, beneficijant v p.; Ivan Hofstetter, dekan in častni kanonik v Postojini; Jurij Humar, župnik; Josip Jerič, umirovljeni župnik in urednik; Janez Kapus, župnik; Josip Krčon, župnik; Josip Klemenčič, katehet; Jakob Razpotnik, župnik; Jakob Rus, dekan; Mihael Tavčar, župnik; Anton Vonča, ekspozit; Nikolaj Zitz, vojaški duhovnik in častni kanonik; Janez Železnikar, beneficijant.

Prihod Čehov v Trst. Kakor smo o svojem času oznanili, pride bodočega tedna posebnim vlakom iz Prage okoli 510 Čehov v Ljubljano, Postojno in Trst. Mejtemi gosti bodo večina profesorjev, odvetnikov, učiteljev, učiteljic, trgovcev, obrtnikov itd.

V Trst pridejo mili naši gosti v petek dne 12. avgusta o polnoči; dočeka in sprejme jih na kolodvoru poseben odbor vseh tržaških slovanskih društev. Program o sprejetju in bivanju bratov iz daleke Česke priobčimo v prihodnejštevilk. Za danes prosimo le vse naše rodoljube in prijatelje, da se udeležijo sprejema na kolodvoru in da bodo odboru povsem pri roki.

Politično društvo „Edinost.“ Predsedništvo političnega društva Edinost pozivlje za nedeljo dne 7. t. m. ob 10¹/₂ uri v jutro vse odbornike in namestnike k redoviti seji, v kojoj se bode razpravljalo o uvedanju slovanske v zemljiščne knjige. Ker je to prašanje važno in nujno, naproseni so vsi odborniki in namestniki, da se udeležijo te seje, koja bode v prostorih „delalskega podpornega društva“ Via Molinpiccolo št. 1.

Šola za babice v slovenskem jeziku se v tržaške mestne bolnišnice začne 1. oktobra. Tiste ženske, ki hočejo v to šolo stopiti in dobiti tudi stipendijo, morajo se oglasiti pri okrajnem glavarstvu v tržaško občino pristojne pa pri tržaškem magistratu. Katera se hoče poduka udeležiti, mora se oglasiti do 7. oktobra.

Pekovska zadruga in magistrat. Dne 6. t. m. sklicali so naši pekovski pomočniki zbor v prostore restavracije gledališča „Fenice.“ Zbor je imel jako važno stvar rešiti, namreč: Kaj se ima okrenoti proti magistratu in vladi, koja zavlačujeta postavno osnovanje zadruga že leta in leta morda radi tega, ker so skoraj vsi peki — Slovenci. — Predsedoval je skupščini g. Vekoslav Moder, koji je odprl zborovanje s pozivom, da se zakliče trikratni „živio“ Nj. veličanstvu cesarju. Predstavil je zatem navzočim vladnega komisarja g. Vidica in povdaril na to v divnem govoru važnost zadeve, o kojoj se imajo zbrani posvetovati.

Posebno je izrazil govornik svojo radost o složnosti, kojoj so dokazali peki tržaški, ker so se zborovanja v tako obilem številu udeležili. (Bilo jih je preko 200.) Zanimivo, skoraj senzacijskelno je, kar je povedal predsednik o korakih, koje je storil pri raznih oblastih radi zadruga. Reklo se mu je namreč pri magistratu, da se ta zadruga nikdar ne bode osnovala, ker jej ne nasprotuje samo magistrat, temveč tudi vlada in mojstri sami. (!) Mi pa vemo, da so imeli dne 26. maja t. l. pekovski mojstri zbor, v kojem so se vsi, izjemši samo o jednega izrekli za zadruga. — Ostane tedaj po izreku dotične gospode na magistratu samo še nasprotje vlade in — magistrata. Kar se tiče prve, prepričani smo, da bode vsakako postavno postopala in ne bode kratila pravic niti Lahom niti Slovencem; bila bi potem edina nasprotna oblast slavni naš magistrat. Dokler pa isti v Trstu ne proglasi absolutizma in si ne prisvoji neomejenih oblastí, mora se tudi on kloniti zakonom ustavne naše države. — Naj kaže tedaj z obé — požrè Slovencev gotovo ne. — Da pa se diktatorjem v mestnej hiši dokaže, da še niso vladarji, sklenlo se je **jednoglasno**: „Ako v teku enega meseca ne pride potrjenje postavno obstoječe pekovske zadruga v Trstu, koje se uže toliko časa zavlačuje, popusté pomočniki delo. Sklenlo se je tudi o tem zaključku poslati oblasti spomenico. — Konečno se je izvolil odbor, ter so bili izbrani jednoglasno te-li gospodje: Predsednik. Moder Vekoslav. Odborniki: Bi-

težnik Jakob, Dorigo Tomaš, Nemec Andreja, Ambrož Gregor, Dolenc Jakob, Foršič Jakob, Ozana Josip, Tauzel Fran, Vodopivec Anton, Marušić Josip, Devetak Fran. Vrlim našim rojakom čestitamo.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani imelo je dne 29. t. m. svojo 13. sejo. — Storili so se potrebni koraki radi naše ljudske šole. — Dovolilo se je tudi, da se nekaj denarja naloži v zavodu, koji se je v tej zadevi vodstvu prijavil. — Čez nekaj časa dobé vse podružnice družbino poročilo. —

Rusko petrolje se je uže začelo voziti v Indijo. Parnik „Svet“, ki je petrolje tudi v Trst vozil, odplul je te dni izpred Batuma s petroljem v Indijo.

Tržaške novosti:

Zopet „Mattino“. Nesramnost naših tržaško-italijanskih „patrijotov“ prikupela je uže do vrha. — Bog vé, po kojem potu je doznal dičen naš „Mattino“, da je bila dne 19. julija v Trstu glavna skupščina družbe Sv. Cirila in Metoda, ker se sploh za nas jako malo zanima — vkljub renegatstvu. Sedaj pa se mu je našel naenkrat „dopisnik“, koji objavlja pod naslovom „Un grido d'allarme“ grozno novico, da so pred 14 dnevi taborovali Slovenci v italijanskem Trstu, da se posvetujejo, kako bi se moglo to čisto laško mesto posloveniti (!). Ta „dopisnik“ pa ni zadovoljen samo z tako „raco“ temveč se strašno jezi, da so se udeležili tega zbora duhovni, koji stojé v mestnej službi, in ravno tako učitelji. Grozno je, da slavni naš magistrat, koji za nas (iredentarje namreč) tako očetovsko skrbi, kaj takega dopusti. (!) — Je-li temu „grido d'allarme“ treba komentarja? Ako se je dotični „dopisnik“ uže tako prestrašil, ko je čul, da se bode zraven otročjega zabavišča časom osnovala tudi slovenska ljudska šola, naj raji takoj pobere svoja kopita ter se odpoti v „terra benedetta“, kajti tukaj mu bodo v kratkem času Slovenci še drugih skrbi nakopali! — Deluj, Mattino za „Pro Patria“ — in ne vtikaj se v zadeve, koje te niti najmanj ne brigajo! — Bog ti daj srečo in — nekoliko tolerantnosti!

Nagla smrt. Včeraj ob 9. uri je napadla božjast agenta Karla Pardo, ravno ko je bil na stopnicah v Tergesteju. Poklicali so takoj zdravnika, koji mu je pušcal kri ter ga dal odpeljati na dom. — Dve uri pozneje je umrl, ne da bi se bil mej tem zavedel.

Policijsko. Josip Z. alias „Pepi orloier“ je sprejel v popravo tri žepne ure vredne 54 gl. — Ta mojster pa ur ni popravil ampak zapil jih je. Radi tega so ga danes poiskali stražarji in ga spravili pod ključ.

Sodnijsko. Težaka Miha Kerpan in Rudolf Tenente dobila sta vsak po dve leti težke ječe radi tatvine. — Anton Stradi iz Kopra bil je obsojen na dva meseca ječe radi neopravičene prodaje vina.

Vabilo k tomboli, katero priredi Postonjska prostovoljna požarna bramba v prid svoje blagajnici v nedeljo dne 7. avgusta t. l. točno ob 6. uri popoldne v gostilni g. Josipa Inocenta (pri „Jami“). Pred in po tomboli svira Postonjska godba. Zvečer prosta zabava pri električnej razsvetljavi in umetnem ognju.

Vabilo k besedi, katero priredi „Bolska Čitalnica“ 7. avgusta t. l. v dvorani gostilne „pri Pošti“. Spored: 1. Govor. 2. Kadar mlado leto. B. Ipavec. 3. V peplničnej noči. S. Gregorič. 4. Slovenca dom. H. Volarič. 5. Mutec. Vesela igra v enem dejanji. 6. Vesela družba. H. Volarič. 7. Sam ne ve kaj hoče. Vesela igra v enem dejanji. Začetek ob 7¹/₂ zvečer, Vstopnina k besedi 20 kr., sedeži 20 kr. Po besedi ples. Vstopnina k plesu 80 kr. za gospode. Čisti dohodek se porabi za dobrodnele namene.

Vabilo h koncertu, kateri priredi „Ormoška čitalnica“ v nedeljo 7. avgusta 1887 v Žinkovem vrtu v Ormoži. Pri tem koncertu sodelujejo: Hrvatsko pevsko društvo „Vila“ v Varaždinu. „Slovensko pevsko društvo“ v Ptui. Moški in mešani zbor Ljutomerske in Ormoške čitalnice. Uniformovana mestna godba Varaždinska. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina za osobu 30 kr. Čisti dohodek namenjen je Ormoškej podružnici sv. Cirila in Metoda. Pri posve neugodnem vremenu bode ta koncert v nedeljo 14. avgusta 1887. K obilnej udeležitvi vabi ODBOR.

Kolera. V Neaplu, Rosini in Gaeti je nekoliko ljudi za kolero zbolelo in umrlo.

Služben telegram javlja, da je začela tudi v Malti razsajati strašna ta kuga. Nikdar nimamo miru pred to grozno kugo.

Popravek. Zadnja „Edinost“ je prinesla vest po „Salobardi“, da je v seji tržaških inženirjev bilo enoglasno sklenjeno, odposlati na ministerstvo spomenico, v namen, da bi se zabranilo vpisovanje v tabularne knjige v drugem kotlaškem jeziku. To ni res, jaz sem se predlogu ustavljal in nasprotno glasoval, in z menoj še drug inženir. Pa saj veste, da „Salobardi“ in drugim takšnim listom ni verovati. Živio, inženir.

(Radostno prijavimo popravek, ali opaziti moramo, da smo to vest izrično prinesli po „L'Alabardi“. Ur.)

IZKAZ

doneskov za Dolencev spomenik.

Nadalje so poslali te-le gospodje:

Sl. „Ljubljanski Sokol“	20.—
Josip Devetak, župan Tolmin	10.—
A. Globočnik Ljubljana	5.—
Ig. Gruntar notar Logatec	5.—
Iv. Dejak c. kr. pomorski nadporočnik Senožeč	5.—
Dr. J. Hrešovec Slov.-Gradec	3.—
Ant. Sibera, Trst	3.—
Ant. Metlika Klanec	2.—
Ant. Valentič Opčina	2.—
Miha Lavrenčič Trst	2.—
J. Urbanija Dunaj prvi obrok	2.—
Lav. Cvetnić Dunaj	1.—
Gdēna. Justina Michelli Trst	1.—
Juraj Pangerc c. kr. inspektor straž Trst	—50
Niko Pajalič Bršec	—50

Po zadnjem izkazu gl. 665.—

Skupaj gl. 727.—

Za prijete darove srčno se zahvaljuje in priporoča za nadaljne doneske. V Trstu 6. avgusta 1887.

A. Truden, blagajnik.

Tržno poročilo.

Kava. Stoji nepremakljiva, dasiavno se je v tekočem tednu zopet igralo na repiso. Igralci niso imeli uspeha, kojga so se nadejali, ampak nasprotno so samo ostrašili kupovalce, koji so izgubili vse zainpuje ter kupujo samo na drobno. Velikih turoč ni prav nič. — Vender pa se je prodalo poprečno 2000 tal kave Santos tukaj v komisijon (1/2) navadne, 2/3 srednje, malih zrn po f. 101 do f. 102. — Na skladišču 68000 met. centov. Novo prispelo nič. Cene: Rio in Santos prav navadna f. 96—98 srednja f. 106—107, dobra f. 110—112, črna f. 112—112, najčnejša 115 do 116, Campinas f. 116—118, Manilla f. 118—120, Guatemala f. 121—123, Ceylon f. 135—145, Moca f. 145—148.

Riž. Jako živahna prodaja japonske vrsti, koja je zelo priljubljena. Cene po bazi. Italijanski pridelek se vedno še zanemaruje. Najboljši stane t. 20—21, dober f. 1850—1950. Rangoon (z carino) posebno fin f. 1575—1625: t. l. 1375—1425; II f. 1275—1350.

Slakor nepremakljiv. I. centrifugal v vrečah f. 2913—2925; fini transito f. 1725 do f. 1750.

Petrolje jako slaba kupčija. Rusko v sodih po t. 650, v zabojih f. 875.

Olje vse pri starem

Lužno vođe. Navod-shla opaša nima kupca. Ker se pa pričakuje z prihod jim parnikom še več blaga, natejati se je, da se cena nekoliko sniža. (Poprečno f. 22—23.) Dobimo tudi nov v h sultanin. Čujemo pa, da blago ni nič kaj posebno, vender pa se zahteva zanj ogr mne svote. (Poprečno f. 40.)

Manjli. (dalmatinski) prodajajo se za konec meseca po f. 81—82. Kar pa pride uže z prihodnjim parnikom bode stalo f. 86—87.

Limoni. Radi kolere v Siciiji vedno dražji. I. izbraní danas po t. 10—16.25, II. dobri po f. 9—9.50, vsaki zaboj.

Pumernič ni.

Mirodije nepremenjane ee e. Poper Singapore t. 98—100, Batavia f. 87 do 84, Penang f. 83—84. Nageljevi cvečci f. 140 do 146

Kdor hoče nasprotovati izkušenim rednim sredstvom, gotovo ne napravi usluge onim, kateri nimajo denarja v obilu. Kar se spominjamo, bilo je vedno raznih zdravil, koja so bi na glas kot domača zdravila. Napreduje pa znanost in tako so se tudi ista poboljšala ter so nastopila na mesto mazila, kojaga je pripravil ovcar in namesto „zdravila stare žene“ sredstva, koja tam o švicarskih kroglicah lekarničarja R. Brandt a. koji so uže toliko let pri čisti nstvu jako priljubljene. Prv zdravniške avtoritete in več sto zdravnikov priporočujo jih kot najb ljše, najprijetnejše in neškodljivo sredstvo a čiščenju trupla. — Nikar tedaj poslušati obrekovanja nasprotikov, ampak naj vsak poskusi švicarske kroglice lekarničarja R. Brandt a. koji dobi v lekarnah po 70 nč. škafliča in prepičal se bode, da imajo zdravniki prav

Št. 410/O. š. s.

Razpis učiteljskih služeb.

Na dvorazrednih ljudskih šolah v Voloskem z italijanskim i v Klani s hrvatskim učnim jezikom ima se namestiti po edno službo učiteljice III. vrsti s plačilom 320 f. in s uživanjem pravnega stanovanja odnosno postavne stanarine.

Obloženo prošnje naj se pošljejo, eventualno po službenej poti, semkaj, najdaljše do štirih tednov.

Od c. kr. okrajnega šolskega sveta

Volosko 2. avgusta 1887.

